

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 20g/2019

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi
din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și articolul 6 pct. 11)
din Codul de procedură penală
(*violarea de domiciliu*)

CHIȘINĂU

11 februarie 2019

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dlui Mihai POALELUNGI, *președinte*,
dnei Raisa APOLSCHII,
dlui Aurel BĂIEȘU,
dlui Corneliu GURIN,
dlui Artur REȘETNICOV,
dlui Veaceslav ZAPOROJAN, *judecători*,
cu participarea dnei Aliona Balaban, *grefier*,

Având în vedere sesizarea depusă pe 31 ianuarie 2019,
Înregistrată la aceeași dată,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 11 februarie 2019 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a textelor „pătrunderea [...] în domiciliul sau în reședința unei persoane” din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și „prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat” din articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală, ridicată de către dna avocat Veronica Patlaciuc, în dosarul nr. 1ra-89/2019, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională, pe 31 ianuarie 2019, de către judecătorii din cadrul Curții Supreme de Justiție (Vladimir Timofti, Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico), în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 6 februarie 2018, dna Maria Jucov a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute la articolul 179 alin. (2) [Violarea de domiciliu] din Codul penal (pentru că a pătruns în grădina împrejmuită a părții vătămate, fără consimțământul acesteia).

4. Sentința Judecătoriei Hâncești din 6 februarie 2018 a fost contestată cu apel. În cererea de apel s-a menționat că instanța de judecată nu a aplicat corect prevederile Codului penal, deoarece era necesar să se facă distincție între noțiunea de „domiciliu” și „terenul aferent” al casei de locuit, fiindcă inculpata a pătruns în grădina împrejmuită a părții vătămate fără consimțământul ei, însă nu în casa de locuit.

5. Pe 21 mai 2018, Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a respins apelul declarat de avocatul inculpatei.

6. Decizia Colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a fost contestată cu recurs.

7. Pe 30 iulie 2018, dna avocat Veronica Patlaciuc a ridicat excepția de neconstituționalitate a textelor „pătrunderea [...] în domiciliul sau în reședința unei persoane” din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și „prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat” din articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală.

8. Prin încheierea din 29 ianuarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

9. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

10. Prevederile relevante ale Codului penal sunt următoarele:

Articolul 179

Violarea de domiciliu

„(1) **Pătrunderea** sau rămânerea ilegală **în domiciliul sau în reședința unei persoane** fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și perchezițiile și cercetările ilegale,

se pedepsesc cu amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 550 la 950 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 140 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.”

11. Prevederile relevante ale Codului de procedură penală sunt următoarele:

Articolul 6

Termeni și expresii utilizate în prezentul cod

„ Termenii și expresiile utilizate în prezentul cod au următorul înțeles, dacă nu este o mențiune deosebită:

11) domiciliu – locuință sau construcție destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau a mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un

alt loc de uz comun). **Prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat,** automobil, navă maritimă și fluvială privată, birou;

[...]"

DREPT COMPARAT

12. Articolul 186 din Codul penal al Elveției stabilește răspunderea pentru fapta de violare de domiciliu. În viziunea legislatorului elvețian, violarea de domiciliu se exprimă prin fapta săvârșită împotriva voinței persoanei autorizate, presupunând fie pătrunderea într-o casă, într-un apartament, într-o încăpere cu acces închis dintr-o casă ori pe un teren împrejmuit aferent unei case, fie întârzierea realizării solicitării insistente din partea persoanei autorizate de a părăsi oricare din aceste locuri.

13. Codul penal al Poloniei prevede la articolul 193 răspunderea pentru violarea de domiciliu. Potrivit acestei norme, se pedepsește fapta persoanei care fie pătrunde într-un apartament străin, într-o casă, locuință sau încăpere străină, ori pe un teren străin, fie nu părăsește oricare dintre locurile menționate la cererea persoanei autorizate.

14. Articolul 224 alin. (1) din Codul penal al României, care reglementează infracțiunea de „violare de domiciliu”, prevede că pătrunderea fără drept, în orice mod, într-o locuință, încăpere sau loc împrejmuit ținând de acestea, fără consimțământul persoanei care le folosește, ori refuzul de a le părăsi la cererea acesteia se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

15. Codul penal al Germaniei stabilește la articolul 123 condițiile în care se poate contesta comiterea infracțiunii de „violare de domiciliu”: fapta exprimată fie prin pătrunderea ilegală în apartament, într-un spațiu comercial sau unul păzit, în care se află bunuri străine, ori într-un spațiu cu acces închis, destinat unor servicii publice sau transportului, fie rămânerea neautorizată într-un astfel de spațiu, ignorând solicitarea insistență de părăsire a respectivului spațiu, venită din partea persoanei abilitate.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

16. Autorul excepției de neconstituționalitate pretinde că textele „pătrunderea [...] în domiciliul sau în reședința unei persoane” din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și „orice teren privat” din articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală sunt imprevizibile și contrare dispozițiilor articolului 23 din Constituție, care stabilesc dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, deoarece permit o interpretare extensivă a noțiunii de „domiciliu”.

17. Potrivit autorului excepției, această interpretare este una extensivă, fiindcă prevederile contestate îi permit instanței de judecată să aplice noțiunea de „domiciliu” și asupra sintagmei „orice teren privat”, fapt care

depășește limitele de interpretare a noțiunii de domiciliu prin prisma garanțiilor constituționale.

B. Aprecierea Curții

18. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

19. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Codului penal și a Codului de procedură penală, ține de competența Curții Constituționale.

20. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către dna avocat Veronica Patlaciuc, în dosarul nr. 1ra-89/2019, pendinte la Curtea Supremă de Justiție. Excepția este formulată de către un subiect cărui i s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

21. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie textele „pătrunderea [...] în domiciliul sau în reședința unei persoane” din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și „prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat” din articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală.

22. Articolul 179 din Codul penal incriminează infracțiunea „violarea de domiciliu”. Dispoziția alin. (1) se referă la pătrunderea sau rămânerea ilegală în domiciliul sau în reședința unei persoane fără consimțământul acesteia ori refuzul de a le părăsi la cererea ei, precum și la perchezițiile și cercetările ilegale. Prevederile articolului 6 pct. 11) din Codul de procedură penală definesc noțiunea de „domiciliu” utilizată în Codul de procedură penală.

23. Cu referire la critica de neconstituționalitate raportată la articolul 23 din Constituție, Curtea apreciază că aceasta nu poate fi reținută, deoarece prevederile contestate nu sunt de natură de a încălca criteriile referitoare la claritate și precizie.

24. Fiind definită în articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală, noțiunea de „domiciliu” este suficient de accesibilă, clară și previzibilă. Curtea menționează că această noțiune are un înțeles penal autonom și nu depinde de definirea noțiunii de „domiciliu” în alte ramuri de drept. Definiția „domiciliului” în sens penal autonom nu prezintă vicii de neconstituționalitate.

25. Totodată, Curtea menționează că ține de competența instanțelor de judecată să interpreteze, să clarifice și să înlăture dubiile referitoare la aplicarea prevederilor contestate din articolul 179 din Codul penal și articolul 6 pct.) 11 din Codul de procedură penală.

26. Având în vedere cele menționate mai sus, Curtea reține că excepția de neconstituționalitate este nefondată.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* excepția de neconstituționalitate a textelor „pătrunderea [...] în domiciliul sau în reședința unei persoane” din articolul 179 alin. (1) din Codul penal și „prin noțiunea de domiciliu, în sensul prezentului cod, se înțelege și orice teren privat” din articolul 6 pct. 11) din Codul de procedură penală, ridicată de către dna avocat Veronica Patlaciuc, în dosarul nr. 1ra-89/2019, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Mihai POALELUNGI

Chișinău, 11 februarie 2019
DCC nr. 16
Dosarul nr. 20g/2019